

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

V Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
za mesec 2—

V upravnishvu prejemam:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcove ulice št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 84.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati veļajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd to je administrativne stvari.

Posamezna številka veļja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira

„Naredna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ veļja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka Upravištvu: Knaflcove ulice 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Iz seje avstrijske delegacije dne 30. oktobra 1908.

Delegat Vaclav K l o f a č:

»Uporabljam, zavedajoč se tega, svojo imuniteto v to, da s te delegacijske tribune naravnost z gromovitim glasom kličem vsemu narodu, da se naj ravna po načelu »Svoji k svojim«, posebno sedaj strogo in konsekvantno, da ne razbija nemških oken, ampak da ne obiskuje nemških in nemško-židovskih trgovin, da ne kupuje tujih izdelkov in tako mogočno uveljavi svojo moč kot konsument, ki zamore v odločilnem trenutku vpriporiti čudeže, če je organiziran in četrta na nas pošiljajo orožnike in vojake! Ti nas sicer zamorejo razganjati, morda tudi raniti, toda niti z artillerijo, niti s celinimi divizijami konjenice nas ne more nihče prisiliti, da bi zahajali v prodajalne naših sovražnikov, katerih sinji nas provocirajo, ter jim nosili težko zaslužene groše. Zločinec proti češki stvari je sedaj vsak, kdor bi ravnal drugače. Niti vinarja ne več onim, ki nas zasramujejo in zalijo!

Ponavljam: Niti ena češka noga ne sme več v trgovine onih, ki pljujejo na vse, kar je nam sveto in drago. Čeh mora podpirati Čeha. Čeh mora kupovati pri Čehu!

Občinski volilni red v Ljubljani.

Ze dlje časa se čuje iz klerikalnih krogov, da si vodstvo te stranke intenzivno beli glave z vprašanjem, kako bi pri reformi občinskega volilnega reda za Ljubljano zamoglo izkoptati v židovje narodno - napredne trdnjave nekaj lukenj, skozi katere bi prišli klerikaleci do občinske oblasti.

Te dni smo izvedeli iz »Slovenca«, kaj si je klerikalna stranka izmislila, da uresniči ta svoj namen. Referent za občinske zadeve v deželni odboru dr. P e g a n je razglasil, da hoče klerikalna stranka preurediti občinski volilni red na podlagi proporcionalnega sistema.

Ni dvoma, da je proporcionalni sistem kot temelj vseh javnih zastopov čisto lep in da je to sploh princip bodočnosti za vse javne zastope. Nekaj

pravičnega tiči v tem sistemu; vsekakor je pravičnejši, kakor princip absolutnega in izključnega gospodstva slučajne večine, kakor ga je na primer klerikalna stranka uveljavila za kranjski deželni zbor in sodimo, da bi se uveljavljanju tega načela za ljubljansko občino nihče ne zoperstavljaj, če bi to načelo zadobilo veljavo tudi za vse druge javne korporacije.

V Avstriji ni proporcionalni sistem danes še nikjer uveljavljen. Poskušalo se je pridobiti vlado in stranke za ta sistem pri prenosu državnozbornskega volilnega reda, a bila je proti temu ne samo vlada, nego nasprotovale so posebno tiste stranke, ki danes še dominirajo na kmetih, v prvi vrsti klerikaleci, in proporcionalni sistem vsled tega sploh ni prišel v poštev.

Tudi pri reformi volilnega reda za deželni zbor kranjski se je sprožila misel, naj se uvede proporcionalni sistem. Klerikaleci so bili nekaj časa za ta sistem, a sprevidele so kmalu, da bi bil ta sistem njihovemu gospodstvu, po katerem so hrepenili, jako nevaren in zato so se mu hitro izneverili in ga zavrgli ter izsilili drugačno volilno resorono, namreč reformo, ki stoji na stališču, da veļja izključno samo volja večine.

Zdaj naenkrat so se zopet razgledali za proporcionalni sistem, a samo za volilni red za ljubljansko mestno občino. Za druge javne korporacije, za deželni zbor in za občine izven Ljubljane naj bi veljalo načelo absolutnega majoriziranja, za Ljubljano pa naj bi se napravila izjema, samo zato, ker so klerikaleci v Ljubljani preslabi, da bi sami iz sebe prišli do veljave v občinskem zastopu.

S proporcionalnim sistemom upajo, da bi si pridobili zastopstvo v občinskem svetu in da bi pridobili tudi nemškutarjem, izkratka, da bi po tej krivi poti prišla klerikalno - nemškutarska zveza do veljave, ki ji pa ne gre ne po številu njenih pristašev, ne po njih davčni sili.

Seveda je popolnoma izključeno, da bi narodno - napredna stranka dopustila napraviti za Ljubljano kako izjemo. Občinski volilni red za Ljubljano mora sloneti na tistem principu, ki veļja za vse druge javne korporacije, v prvi vrsti za kranjski deželni zbor.

Če je klerikalcem res za pravico in če vidi jo v proporcionalnem sistemu najbolje zastopano pravičnost, potem

naj sklenejo, da se deželni volilni red reformira v smislu proporcionalnega sistema, da se za vse kurije, ki volijo v deželni zbor, uveljavi proporcionalni sistem. Kakor hitro to store, in se na to podlago tudi postavi splošni občinski volilni red za Kranjsko, potem ne bo nihče nasprotoval uvedbi tega sistema tudi za občinski volilni red v Ljubljani. Izjeme pa z Ljubljano ne bodo naredili samo zato, ker tako kaže interesom klerikalne stranke.

Gonja proti češkim narodnim socialcem.

Praga, 6. marca. »Česke Slovo«, organ poslanca Vaclava K l o f a č a, javlja, da bo policija jutri izvršila hišno preiskavo pri vseh narodno-socialnih mladeniških organizacijah na Češkem, proti katerim se je uvedla kazenska preiskava radi protivojarske propagande. Nadalje je dobila policija, oziroma žandarmerija nalog, zapleniti vse, kar bo našla pri hišnih preiskavah, ter konfiscirati tudi družni denar, ako ji pride eventualno v roke. Vsi aretovanci se imajo takoj izročiti praškemu kazenskemu sodišču. — Vsi aretovanci bodo obtoženi — nekateri radi zapeljavanja k protizakonitim dejanjem, drugi radi javne nasilnosti, večina pa radi — veleizdaje. Kakor torej kaže, bo tudi Praga dobila po zagrebškem vzoru svoj »veleizdajniški« proces.

Trgovinska poganjanja s Srbijo.

Belgrad, 6. aprila. Srbska vlada je koncesijo glede izvoza živine, ki jo je začasno ponudil poslanik gros Forgach, odklonila, češ, da je razpoloženje v narodni skupščini proti Avstro-Ogrski tako, da je bolje počakati na ugodnejši čas. Obenel je prosila, da bi se trgovinska poganjanja vršila v Belgradu, čemur Avstro-Ogrska, kakor se pričakuje, ne bo nasprotovala.

Dunaj, 6. aprila. Predsednik trgovske in obrtne zbornice v Lincu, Karel Reininger se je o trgovinskih poganjanjih s Srbijo izrazil tako-le: Gornjeavstrijska industrija bo s carinsko vojno s Srbijo težko oskodovala. Neobnovitev srbske trgovinske pogodbe se ne da upravičiti niti z gospodarskih ozirov, še manj pa iz vzrokov notranje in zunanje politike. Zaupanje v našo zunanjo politiko mo-

ra trpeti, ako obljublamo najprej Srbiji »gospodarske koncesije«, potem pa to svojo obljubo izpolnimo na ta način, da takoj razveljavimo s Srbijo že sklenjeno trgovinsko pogodbo.

Sporazum tudi s Črno goro.

Cetinje, 6. aprila. Italijanski poslanik je včeraj vročil črnogorski vladi noto, v kateri se ji nasveta, naj se sporazume z Avstro-Ogrsko. Minister dr. Tomanović je odgovoril, da hoče Črna gora živeti v prijateljskih odnosih z Avstro-Ogrsko in da se bo glede člena 29. berlinske pogodbe uklonila odločitvi veseli. Kakor se nadejajo v diplomatskih krogih, je s tem dosežen sporazum tudi med Avstro-Ogrsko in Črno goro.

Vesti iz Srbije.

Belgrad, 6. aprila. Ruski poslanik Sergejev je v zadnji svoji avdienci obvestil kralja Petra, da je car Nikolaj pripravljen ga sprejeti na svojem dvoru. Kakor se na dvoru govori, bo kralj Peter že prve dni meseca maja odpotoval na Rusko.

Dunaj, 6. aprila. Po vestih iz Zemuna je nastal oster konflikt med vojnim ministrom generalom Živkovićem in odborom za narodno obrambo. Minister zahteva, da se ima denar, ki ga je nabral odbor za narodno obrambo v znesku 800.000 dinarov, izročiti vojnemu ministru, dočim ga hoče odbor porabiti za organiziranje vstaskih čet v Makedoniji. Med prepirajočima se strankama posreduje minister dr. Milovanović.

Belgrad, 6. aprila. Srbska vojna uprava je odpoklicala vse obmejne straže z Drine. Na bosanski strani tabore še vedno avstrijski vojaški oddelki, kar vzbuja na srbski strani veliko nezaupanje.

Belgrad, 6. aprila. Kraljevič Gjorgje bo po pravoslavni veliki noči odpotoval v London, kjer se incognito nastani za dlje časa. Kraljevič demantuje vest, da bi nameraval vstopiti v rusko armado.

Belgrad, 6. aprila. Prestolonaslednik Aleksander bo nadaljeval svoje študije najprej na vseničlišču v Bonu. Do velikonocnih praznikov ostane še v Belgradu.

Belgrad, 6. aprila. Neka angleška družba je vložila na vlado prošnjo, da se ji da koncesija za zgradbo kanala med Moravo in Vardarjem.

Deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug.

III.

Tečaji za zadržno vodstvo.

K točki »tečaji za zadržno vodstvo« je poročal G. T o s t i, da je nujno potrebno, da se začne s takimi tečajimi, kajti načelnik zadrug pride večkrat v neprijeten položaj, da mora v zadržnih zadevah iskati sveta in pomoči drugod, kar bi mu ne bilo treba, ako bi bil sam dobro poučen v vseh zadržnih zadevah. Priporoča, da naj Zveza stopi v dogovor s trgovsko in obrtniško zbornico in mestnim magistratom, da se z njuno pomočjo začne s takimi tečaji. K stroškom bi gotovo prispevala trgovska in obrtna zbornica, trgovsko in delavsko ministrstvo in še drugi faktorji.

Predsednik Franchetti pojasnjuje, da bi bili ti tečaji za vse ude načelnštva. G. Jeločnik toplo priporoča predlog pripominjajoč, da je zadržni instruktor že sklical enkrat tak tečaj, ki se pa radi vmešavanja politike ni posrečil. G. Pust je mnenja, da naj bi se udeležili tečaja tudi odborniki.

Tajnik trgovske in obrtniške zbornice g. dr. M u r n i k izraža željo, naj bi se v program tečaja uvrstil tudi pouk o akciji za pospeševanje mallega obrta, o posameznih načinih tega pospeševanja bodisi po državi bodisi po drugih faktorijih, ter o korakih, ki jih je zadržna storiti, da postanejo njih pripadniki deležni tega pospeševanja.

Po priporočilu predsednika se sprejme predlog z dostavkom, da naj se udeležujejo tečaja tudi odborniki in drugi člani, da se tako dobi naraščaja za zadržna načelstva.

Poučni, strokovni, knjigovodski tečaji.

K tej točki poroča predsednik Franchetti, da je Kranjska ena onih dežel, v kateri se prireja najmanj takih tečajev. Vlada določa za take tečaje lepo število podpor, ali iz Kranjske prihaja najmanj prošenj zanje. In vendar so pri nas taki tečaji tako potrebni, kakor le malokje drugod. Treba bi bilo n. pr., da priredi zadržna mesarjev tak poučni tečaj, kakor se je vršil na Štajerskem, bilo bi treba poučnih tečajev za peke, mizarje in ključarje, obrtno - knjigo-

LISTEK.

V robstvu.

Slika. Ivo Trošt.

(Dalje.)

Zaradi te male nezgode pa Urša še ni nehala piti.

»Le tiho!« je govorila, »presneto, delati znam, da mi ni kos ne moški ne ženska v ti fari. Bom pa delala. Za pijaco bo vedno dovolj.«

Tako je ostalo.

Gozdove je kupil Švigar in zaradi gozdov še hišo. Tam je nadaljeval gostilno s svojimi ljudmi. Matijec se je preselil v malo kočico poleg starega domovja. Kupil jo je z neko dedščino, ki jo je dobila Urša po oddalje sorodnici. Švigarju je bilo največ dolga, pa je bil plačan in Matijec je ostal še lep kos zemljišča.

S pridnostjo bi si že pomagala.

Pozneje sta delala najraje pri sosedih. Otroci so pasli ali se potikali za njima po hišah. Več jih je pomrlo. Najstarejši je odšel k vojakom, domača hišica je pogorela nezavarovana, mlajši, Matijec, se je preselil v Švigarjevo kočjo na Osredku, ki jo je kupil na javni dražbi od rajnega Račica, ko je mrl v bolnici. Tako so izgubili skupno središče, zatočišče,

kjer so se lahko trdili, da se na svojem. Sedaj so bili pod tujo streho in tuje duri niso mile nikomur. Izginila je zadnja opora, ki jih je še združevala: skupni dom. Poslej ni bilo tega več.

Poleti se je še prebilo nekako, toda zima je trda za vse; še vrabecev pogine mnogo v ti dobi. Kako bi bilo dobro onim, ki žive iz roke v usta? Usmiljena srca imajo ob mrazu in gladi res mnogo posla, ali usmiljeno srce se zapre tam, kjer smrdi po žganju. Ti ljudje tudi niso vredni sočutja — so trdili Janeževi sosedje, celo Švigar sam, ki je točil malone vsako uro podnevi, zvečer in zjutraj obema silce za šileem, potem pa primerjal zaslužek in zapitek. Ti dve rubriki ste si bili vedno bolj sovražni. Ob nedeljah je bilo namreč Janeževim tudi jesti in piti, celo kaj boljše. Na jesen se je bilo treba obleči, preskrbeti toinono, plačati davke in oče Švigar je moral poseči v žep, kdo pa? S tem je obdržal pri hiši delavca, ki jih je od nekdanj potreboval tako krvavo, časi ni kazal računski zaključek ostanka. Tako je rasel novi dolg, z dolgom obresti, z vsakoletnim primanjkljajem še večje obresti. Kam pridemo?

Matijec je slutil, da je leto za letom večji revež, vedno bolj globoko v dolgih, slednjič tako globoko, da se dolgov in Švigarja niti otresti ne more več. Pil je iz žalosti, pil iz jeze,

pil iz navade, Urša mu je pa pomagala v vseh slučajih.

Casih se je vendar obema vzdignilo v srečo nekaj človeškega dostojanstva. Tedaj sta nehala piti, a začela pa vpiti in vpila proti človeški krivici, trgala verige z vsa silo, verige, ki sta si jih kovala sama na roke in noge ter slednjič izmučena popadala na tla, kakor ujeta ptica, butajoča z glavo ob stene tesne kletke, dokler ji ne opešajo poslednje moči. — Obnemogel se je potem Matijec ojunail in šel k Švigarju, da izve, dožene svoj dolg, a vselej sta se ločila z gospodarjem v jezi in prepiru, zakaj Matijec se je pridušal, da ni in ne more biti toliko, a Švigar je trdil, da je gotovo še več, ker nikakor ne more paziti na vsako merico in že iz usmiljenja ne more biti strog z njim. Zaradi poslednje trditve sta se navadno sprla in ne dognala ničesar.

Matijec je zopet pil pil, da je nedomestil, kar je zamudil, pil zato, ker ni vedel, kaj bi počel drugzega. Tu bi se morala z njim zjokati usmiljena srca, ki trde, da alkoholiku ni nobene pomoči. Saj je je bolj potreben kot drugi reveži: duševne opore potrebuje in telesne. Samo ena pomoč ga ne vzdrži na površju.

Ko mu je doraščal sin Anton, bi bili radi pri Švigarju upregli se njegga, da bi pomagal zavoženim voz svojih staršev vleči iz blata. To bi bilo ko-

maj zadoščalo, zakaj fant ni bil zapravljen in ne pijanec. Kmalu je spoznal, kaj ga čaka, pa je šel raje k rokodelstvu in obljubil, ko bo mogel, da hoče svojim staršem drugače pomagati. Potem je moral mali Francek pasti Švigarjevo živino, da si zasluži jed, obleko in stanovanje. Deček zna že piti žganje, govoriti nesramnosti, kakor vsak šnopsar. Puši cigarete, krade sadje, med, golobe, orodje; pravi naslednik v jami razbojnikov na Osredku.

Kar mačka rodi, miši lovi. Stara mu ne moreta ubraniti, ker ju nadebudni sinko že podpira, da imata za žganječek. Zato je čisto deležen — celo tople polivale . . . Zakrij si lice. Nemesis!

Nekega dne počil novica na vasi: Matijec France je ukradel uro Švigarjevemu sinu in jo ponujal po vasi, da bi si za denar kupil orgele. Ljudje so jo spoznali in povedali Švigarjevemu, kaj se godi. Oče Švigar je zgrabil Franceta za obe ušesi in mu navil najbolj sladke. Toda deček je zagnal jopič z uro od sebe in trdil, da je nima. Potem je popustil jopič in zbežal. V jopiču so dobili uro.

Tedaj se je nekaj zgodilo v Matijevi družini, kar bi bilo potrebno že davno; škoda da ne povedo viri iz kakega vzroka. France je bil namreč prav pošteno tepen. Ali zato, ker je vzel uro ali zato, ker se mu ni posrečila tatvina — kdo ve? Otroci iz naj-

bližje sosesčine ob nekdanj Račičevi hiši so pripovedovali, da je mali Francek tedaj slovesno zatrdil staršem: »Nikoli več ga ne boste žrli šnopsa, da bi vam jaz prinesel zanj, nikoli!«

Zaradi ponesrečene tatvine bi bilo kmalu nastalo med Matijcem in Švigarjem smrtno sovraštvo. Težko je dognati: zakaj? Ali zaradi tega, ker Francek res poslednji prinašal več ukradenih stvari domov in jih zopet drugod prodajal ali zato, ker je stari Švigar fantu navil najbolj sladke. Toliko da ni Matijec sam dal okleati javne dražbe za svoje posestvo; pa je vendar ni. Sklenil je v svoji trdovratnosti, da bo raje kar na ta način kakor doslej jezil Švigarja do smrti. S tem bo sebi hladil srce in Švigarju ne bo dal pred smrtjo ničesar. Ponagajal mu je celo s tem, da ga je čisto zapustil med najhujšim delom ter šel pomagat sosedu ali se je pa zamaknil v kočjo na Osredku, odkoder bi ga ne poklical angel s trobento sodnjega dne. A Švigar mu je iz maščevanja prepovedal še kočjo.

Javno je dal razglasiti, da je na prodaj za vsak denar.

Sloh niso Matijeca posebno marali nikjer. Podili so ga strani: »Kjer si delal v boljših časih, pa še sedaj, pijanec, požeruh! Tam nam pride v kratkem po številkah na rejo.«

Vsa soseska je sodila tako.

vodski tečaj za brivce, ključarje, sodavčarje in premogarje itd. Dela je torej dovolj, samo izvršiti ga je treba. Dr. Murnik opozarja tudi na čevljarke in krojaške strokovne tečaje, ki so se doslej že vršili v nekaterih krajih, pa bi se tudi še lahko priredili v drugih.

G. Jeločnik priporoča, dr. Murnikov nasvet. Ker so se taki tečaji že vršili, bo stvar tem lažja, in če se prirede tečaji za krojače in krojačice, se bo stvar gotovo dobro obnesla.

Predsednik opozarja na krasni uspeh, ki ga je imel letos prirejen gostilničarski tečaj, k čemur pripominja g. Maček, da bi bilo še treba knjigovodskega tečaja za gostilničarje.

Sprejme se nato predlog poročevalca, da Zveza priredi čim največ poučnih, strokovnih in knjigovodskih tečajev.

Zadružni instruktor za Kranjsko.

K tej točki poroča predsednik Franchetti:

Pri današnjem obnem zboru se je sprejel predlog na preorganizacijo oziroma ustanovitve 80 obrtnih zadrug. Če hoče Zveza le deloma storiti to, kar ji je sklep današnjega obnega zbora naložil, ima dela več kot preveč. Zato je neobhodna potreba, da si Zveza pridobi moč, ki ji bode pri tem in raznem drugem delu s svojimi nasveti, kakor tudi z dejanjem vedno na razpolago.

Trgovsko ministrstvo je, uvidevši, da je v svrhu ustanovitve obrtnih zadrug treba posebno izvežbanih moči, nastavilo sporazumom z ministrom za notranje stvari zadružne inštruktorje. Ti zadružni inštruktorji imajo nalogo zadrugam in v zvezi svetovati in jih podpirati, da dosežejo v zakonu edkazane namene, ter delovati na to, da se zadruge, Zaveze in njih zavodi vredijo namenu primerno. Zadružni inštruktorji naj pomagajo tudi obrtnim oblastvom kot strokovni organi, in oddajajo pri vseh važnih, zlasti pa pri organizacijskih stvareh zadružništva svoje mnenje.

Zadružni inštruktorji so podrejani trgovskemu ministru, od katerega dobivajo svoja navedila.

Njihova področja in njihovo uradno delovanje obram zadrugam in njih Zvez, m. kako, tudi razmerje k obrtnim oblastvom in zadružnim komisarijem uredi natančneje ukazoma trgovski minister sporazumno z ministrom za notranje stvari.

Zadružni inštruktorji pa, ki so na podrejenih obrtnih zadrugah na Kranjskem, je tako preobložen z delom, da se le scutertja prikaže na Kranjsko, ker se razteza njegov delokrog poleg Kranjske na Primorsko in Istro, torej na deželo, v kateri je najmanj razvito zadružno življenje. Dokaz temu je, da ga tudi danes ne vidimo v naši sredini, in Zveza se ni mogla ravnati na čas, ki bi ga imel zadružni inštruktor na razpolago. Zato je pač neobhodna potreba, da dobi Krajska dežela svojega lastnega zadružnega inštruktorja, česar mi ni potreba še posebej dokazovati.

Že sedaj obstoječih 50 zadrug na Kranjskem dalo bi zadružnemu inštruktorju več kot preveč dela, zlasti če radi tega, ker bi pri teh zadrugah moral ustanoviti pomočniške zbore, pomočniške bolniške klage, posredovalnice za delo itd., ker sedaj večina zadrug na Kranjskem teh institucij še nima.

Se več dela bi mu pa dala preorganizacija obrtnih zadrug po načrtu Zveze.

Je pa še nekaj, kar naravnost kriči po potrebi zadružnega inštruktorja za Kranjsko.

Ko se pripravljalnemu odboru izroče po c. kr. deželni vladi potrjena zadružna pravila, ima sklicati obrtna oblast ustanovni občni zbor, na katerem se voli stalni odbor. Ta odbor ima potem dolžnost, da uredi vse zadružne knjige, zapisnike itd. V največjih slučajih pa se dogodi, da niti eden izmed odborov ne ve, kako in na kak način naj bodo knjige in zapisniki urejeni. Res je, da je v tem pogledu sedaj nekaj boljše, od kar je zveza sestavila lahko umljivo in razvidno knjigovodstvo, vendar je pa nepraktičnim ljudem še to pretežko. Zadružnega inštruktorja dolžnost je, da je takemu odboru na razpolago in v dejansko pomoč. Ker pa ima prevelik delokrog, mu primanjkuje časa, da bi se za dalj časa mogel muditi pri eni sami zadruzi, in tako je zadružna prepuščena svoji usodi. Zveza pa tudi nima dolžnosti, da bi bila zadružni v toliki meri na razpolago, zlasti če zadruga ni član Zveze.

Pokazal sem le nekaj slučajev, kako je potrebno, da dobi Kranjska svojega lastnega zadružnega inštruktorja. Vsled tega predlagam: Slavni občni zbor skleni sledečo resolucijo:

»Na rednem obnem zboru »Deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani«, ki se je vršil 26. marca 1909 so navzoči zastopniki obrtnih zadrug soglasno sklenili, vljudo naprositi visoko c. kr. trgovsko ministrstvo, da za Kranjsko deželo s sede-

žem v Ljubljani nastavi posebnega zadružnega inštruktorja.

Naprosi se vse gospode državne poslance, zlasti pa državnega poslanca za mesto Ljubljano, da izposlujejo pri c. kr. trgovskem ministru in pa pri ministru za notranje stvari ter ministru za javna dela, da dobe obrtne zadruge na Kranjskem lastnega zadružnega inštruktorja, ki naj bode Slovenec, in vsaj nekoliko pozna razmere obrtnikov na Kranjskem.

Naprosi se trgovsko in obrtno zbornico, občni svet in deželni odbor, da ob prvi priliki store enake sklepe glede zadružnega inštruktorja.

G. Pintar toplo priporoča sprejem resolucije. G. Tosti pripoveduje, kako silno obložen z delom je sedanj inštruktor.

Dr. Murnik omenja, da se je trgovska in obrtniška zbornica že obrnila na pristojno mesto za osnovo posebnega inštruktorata za Kranjsko. Zadevo bo zasledovali dalje. Umestno je, da se tudi deželna zveza kranjskih zadrug zavzame za stvar.

Ko sta še g. Valentič in predsednik govorila za predlog, je bil predlog sprejet soglasno.

Dopisi.

Iz Matenje vasi. Tukajšnje pevsko društvo »Javornik« je priredilo dne 1. aprila t. l. poučen izlet v Ljubljano, katerega se je udeležilo 15 članov. Ogledali smo si najprej mestno elektrarno, kjer nam je gospod ravnatelj Ciuha jako poučno, vendar poljudno razložil delovanje posameznih strojev in drugih naprav. Nato smo odšli v mestno planarno. Tu nam je zelo natančno razkazoval in opisoval gospod Kenda način prirejanja svetilnega plina, posebno nas je zanimalo čiščenje plina mehaničnim in kemičnim potom. Se dopoldne smo si ogledali tudi muzej. Izprevideli smo, da bi bilo skoro brezpomembno ogledovanje brez dobrega razlagatelja. Vsled tega čutimo dolžnost se zahvaliti gospi Kobalovi, ki se je zares potrudila, kolikor mogoče zanimivo in poučno opisati vsak predmet in njega pomen oziroma izvor. Popoldne smo si ogledali c. kr. tobačno tovarno, kjer nismo vedeli, bi se li bolj čudili kompliciranim strojem in njih izvrstnemu delovanju ali izredni preprostosti delavstva. Cisto ozačeje in jasno nebo izvalo nas je na Grad, kjer smo si s stolpa ogledali lepo mesto in okolice s planinami v ozadju. Zvečer smo posetili gledališče, kjer se je predstavljala, drama »Ben Hur«. Nikakor pa ne smemo pozabiti zahvaliti se slavnemu pevskemu društvu »Ljubljanski Zvon«, ki nas je prav bratsko sprejel v svojo sredo, kjer se je zapelo par pesmi pod spretno vodstvom predsednika g. Zirkelbacha. Odpečali smo se z vlakom, polnoč v prvo jutro zavesti, da smo videli v preteklem dnevu dokaj zanimivega in poučnega. Bodi izrečena najtoplejša hvala ravnateljstvu omenjenih tovarn ter vodstvu muzeja, kateri so nam radi volje dovolili ogled.

Iz Starega trga pri Ložu. List za listom se izgublja, poslavlja z družabnega drevesa v ložki dolini. V kratkem času jo je zapustilo že nekaj mož, kojih bomo v naši družabni sredi vedno pogrešali, ker so bili vselej na mestu in vedno oni, kakor pravi pesnik: »Ne samo, kar veleva mu stan, — kar more, to mož je storiti dolžan!« Neusmiljena usoda je hoteli, da se je moral tako posloviti od nas tudi nezabni nam družabnik in prijatelj, učitelj g. Ferdo Wigele, ki je bil imenovan nadučiteljem v Loškem potoku. Njegova sijajna valeta predzadnja sobota je pokazala, da dolina ni izgubila še nikdar tako vrlo značajnega in požrtvovalnega moža, kakršnega je morala izgubiti z njim. Nabit polna je bila ta večer čitalniška prostrana dvorana, kamor so se prišli posloviti ljudje vseh stanov od prebлага jim prijatelja. Res, kakor je nekdo rekel, da tako obiskana ni bila v ložki dolini nikdar še tako animirana veselica! Presrečnim napitnikom je sledilo viharo nazdravljanje, ki je jasno kazalo, kako ljubeč človek ostavlja ta večer dolino. V dno duše segajoče je bil govor gospoda odhodnika samega, ki je v prežalostnih besedah naslikal krivico, koja mu vriva potno palico in nevaležno zapira za njim duri. Ni bilo menda ob teh besedah med navzočimi očesa, ki bi ga ne orosile globoko sočuvstvujoče solze. Dolgo dobo sedemnajstih let je deloval mož z dušnimi in telesnimi silami neumorno za procvet kraja in v blagor ljudstva. Njegova parola je bila vedno le, osrečiti vse ljudi in nikdar nikomur delati krivice. V tem principu je bil vsekdar dosleden in baš za svojo velikodušnost je prejel plačilo sveta — ostudno nevaležnost! — Dolgo vrsto let je čakal, da se mu podeli nadučiteljsko mesto na lani dograjeni trirazrednici v Iga vasi. To mesto se mu je obetalo, ko je še brezskrbno raslo drevo za vrata in

mož, ki ni poznal nikdar sleparstva in zahrbtnosti, se je dal preslepiti gotovim individuom, ki so mu pa ob času obrnili svoj umazani hrbet ter zamašili pravici oči in ušesa. Našli so na njem »veliko« napako — da je bil (kot prost državljan) »liberal« in kot takega ga niso nikakor marali na »kršč. katoliški podlagi« zgrajeni šoli. A ta napaka se jim je vendar zdela presmešna, zato so jo prekrstili v pet »grehov«, ki so jih poslali po pokoro v spovednico deželne šolskega sveta. Kaka umazana nesramnost so bili ti »grehi«, je uvidel lahko vsakdo ta večer, ko jih je našel po vrsti napisane gospod odhodnik v svojem govoru! — Nehvaležno bi bilo, naštevati imena tistih figamoz, ki so se poslužili take umazanosti, s katero so napravili od ljudstva postavljani — ljudski volji neodpustljivo krivico, ki se bo še trpko maščevala nad njimi prej ali slej. Uprav inkvizicijski je bil ta sistem, uprav tiranski! Zaprl so vrata možu, ki je daroval dolini s svojim neutrudnim delom pomlad življenja — mladost, ki je bil vedno vesten učitelj in vzgojitelj dolinskih deci, in ki se je napolnjen moral posloviiti od najdražjih zakladov, ki mu jih hrani skopa zemlja — ljubeče žene in otrocičev! — Tako daleč je prijadrala torej krščanska ljubezen do bližnjega! — feji! — In nazadnje misli kdo teh »ljudi«, da mu navidez sladke a v resnici umazane besede odpuste greh, ki ga je storil. Zapišmo naj si, da sodi tu ljudstvo, kojega sodbe in kazni ne izbrise nobena sladko-ostudna beseda! Po vrsti ste napisani, nesramni tirani, v ljudskem sreč, zato pa nikar ne mislite, da vaših farizejskih besed ne znamo tehtati. Ne izjavljate več, da nas ne mine potrpežljivost! — Dragi nam prijatelj, tvoj spomin je pri nas ovekovčen. Teško smo ti stisnili roko v slovo in sree in duša sta krvavele, ko te je zgubil pogled. Ponosno je lahko ljudstvo, med koje si stopil, morda ti bo ono bolj hvaležno!

Eden v imenu ljudstva.

Kaj je to vse?

Konfiskacije »Slovenskega Naroda« pred sodiščem.

Dve zanimivi obravnavi ste se vršili včeraj pred tukajšnjim deželnim kot tiskovnim sodiščem, jako zanimivi ne morda radi stvari same, kajti ugovori proti konfiskacijam so pri nas nekaj tak navadnega, kakor so pač navadne konfiskacije, pač pa vlezanimi zaradi načel, katere so se pojasnili pri našem c. kr. deželnem kot tiskovnem sodišču kot edino merodajna od tistega časa sem, odkar absolutno vlada nad slovenskim časopisjem rdeči svinčnik gospoda drž. pravdnika. Nekoliko čudna so ta načela, no pa kaj hočemo, saj smo se izpočetka čudili marsičemu, ali sčasoma se človek odvadi tudi čudežev, če jih doživlja danazadnem. Tako se bomo privadili najbrž tudi tem čudnim načelom, saj bi se menda Slovenci privadili tudi strahinju, če bi ga nam dejali v primernih dozah in nam ga ne nasuli preveč na enkrat.

Senatu je predsedoval dež. sodni svetnik Vedernjak, votata sta bila dež. sodna svetnika Einspieler in dr. vit Laschan, zapisnikar Lajovic. Državno pravdnštvo je zastopal državni pravdnik Trenz sam, »Slovenski Narod« pa dr. Ivan Tavčar.

Prva obravnava se vrši na ugovor odgovornega urednika Rasto Pustoslavca proti razsodbi — seveda nemški — o. kr. deželnega kot tiskovnega sodišča z dne 13. februarja t. l., s katero je bila potrjena konfiskacija »Slov. Naroda« št. 30. z dne 8. februarja, češ, da ustanavlja pregrešek po § 302. k. z. in čl. V zakona z dne 17. decembra 1862. Zaplenjena je bila dnevna vest »Skrajna podivjanost«, ki slika počenjanje vojakov belgijskega pešpolka ob priliki pogreba gosp. Jerneja Žitnika.

Predsednik prečita to dnevno vest.

Dr. Tavčar je predlagal, da se zaslišijo kot priče uradnik mestnega magistrata gosp. Kessler in druge osebe, ki so bile navzoče pri dogodku, in da se rekvirirajo tozadevni akti od poveljstva belgijskega pešpolka, s čimer se bo dokazalo, da se je dogodek v resnici vršil tako, kakor je bil opisan v listu.

Državni pravdnik Trenz se seveda protivi temu predlogu, češ, da bi bil umesten le pri glavni razpravi proti storilec kot takim. Zaplenjena notica pa ustanavlja v objektivnem pogledu pregrešek po § 302. k. z. in čl. 5. zakona z dne 17. decembra 1862, ker ona očitajna niso naperjena proti posameznim osebam, posameznim vojakom, temveč splošno proti vojaštvu, proti belgijskemu pešpolku sploh, torej proti samostojnemu oddelku cesarske armade. Pri tem ne gre za to, ali so očitajna resnična ali ne. Upravičena kritika bi bila le tedaj, ako bi se bilo reklo, da so se nekateri vo-

jaki tega pešpolka obnašali netaktno, če pa se stvar sasuše na celi polk, je to preproščeno. Da je bil mišljen celi polk, dokazuje posameznimi iz notice istrGANIMI besedami in stavki, kakor »mimo vojašnice, kjer je nastanjen belgijski pešpolk«, »okna vojašnice so bila na stečaj odprta in pri vseh oknih so se gnetli vojaki«, »početje belgijskega vojaštva«, »demonstracija vojaštva«, »med tem vojaštvom ni prav nobene discipline«. Predlaga, da se ugovor zavrne in prva razsodba potrdi.

Dr. Tavčar poudarja, da spis ne vsebuje nič drugega, kakor kritiko resničnih dogodkov in resnični dogodki se vendar smejo oceniti v javnosti. Če je stvar v resnici takšna, potem se je tudi ne more zapleniti. Odločno ugovarja, da bi bil spis, oziroma ona očitajna naperjena proti celemu belgijskemu pešpolku, temveč edino le proti počenjanju onega vojaštva, onih vojakov posameznikov, ki so uprizorili oni škandal. To je tudi jasno videti iz spisa, ki pravi na pr.: »okna vojašnice so bila na stečaj odprta in pri vseh oknih so se gnetli vojaki«, vojaki, posamezniki, ne pa celi polk. »Ko so zagledali mrtvaški voz«, namreč tisti posamezni vojaki, ki so bili pri oknih, »na katerem je bil venec s slovenskimi trakovi, so začeli strahovito tuliti »hajj, hajj« in »oho« in pač še druge vzklike, ki jih ni bilo razložiti. »Pa čul se je tudi porogljiv smeh in povrh so vojaki«, torej zopet le posamezni vojaki, »še mahali in grozili s pestmi.« »Vojaki«, torej zopet posamezniki, tisti vojaki, »so s tem svojim sirovim vedenjem novič posvedočili najskrajnejši nemko-nacionalni fanatizem, ki niti pred veličastjem smrti ne potihne.« To je le logičen zaključek prajšnjega in se ozira samo na tisto vojaštvo, ki je bilo pri oknih, ki se je sirovo vedlo. Ključnato utemeljen je potem za razveč, da »med tem vojaštvom ni prav nobene discipline.« **Skrajna podivjanost je to, gospodje sodniki, kar mi bodele tudi vi potrditi, če vojaštvo tako postopa pri sprevedu! Tako vojaštvo pač ni disciplinirano!** In če je vse to resnica, potem manjka vsaka objektivna podlaga za prestopke zakona, ako se ta resnica objavi. Če je to resnica, potem sodišče ne more potrditi zaplenbe. Vzdržuje svoj predlog, da se zaslišijo priče in rekvirirajo akti od polkovnega poveljstva.

Ko je državni pravdnik iznova poudarjal, da je »vojaštvo« naperjeno proti celemu pešpolku, se je umaknil senat v posvetovalnico. Po daljšem posvetoivanju je predsednik razglasil sklep, da se predlog na zaslišanje priči zavrne, češ, da § 493 k. p. r. določa le razsodbo očišča v javni seji, poslušavi državnega pravdnika in ugovornika.

V zadevi sami pa je sodišče razsodilo, da se ugovor zavrne in potrdi prvo razsodilo.

Kakor kažejo v spisu debelo ti skane besede in posamezni stavki, kakor »belgijski pešpolk«, »okna vojašnice«, »početje belgijskega vojaštva«, »med tem vojaštvom nobene discipline« itd., je stvar razumeti tako, da ta očitajna niso naperjena proti določenim osebam ali nekaternikom, temveč da je celi članek naperjen proti celemu pešpolku, kateremu se predhaciva, da nima discipline in se ščuva proti celemu pešpolku. V objektivnem oziru je pa ravno v tem podan čin pregreška po § 302. k. z. Ker so ti znaki podani, je sodišče moralo potrditi prejšnje razsodilo.

Klofač konfisciran zaradi »Slovenec« in Slovenki!

Pred istim senatom se je vršila druga razprava na ugovor Rasta Pustoslavca proti potrditvi konfiskacije 38. št. »Slovenskega Naroda«, in sicer spisa z naslovom »Slovenci in Slovenki«, ki je obsega odlomek govora delegata Vaclava Klofača v seji avstrijske delegacije dne 30. oktobra. Deželno kot tiskovno sodišče je konfiskacijo potrdilo, češ, da spis ustanavlja pregrešek po § 302. k. z., ker hujska ljudstvo k bojkotu druge narodnosti.

Predsednik prečita članek.

Državni pravdnik Trenz izvaja, da je vsebina spisa sposobna ustanovljati pregrešek po § 302. kaz. zak. Ščuva se namreč na tak način k bojkotu, da ne more nihče dvomiti o tem Poudarja, da mu je znana do ločba § 28. tisk. zak., po katerem se smejo prosto objavljati govori v postavodajnih zastopih, ali za državnega pravdnika je jako težko določiti, ali se je to ali ono res govorilo v takem zastopu. Ne dvomi, da je Klofač res tako govoril in tudi ne bi bil konfisciral spisa, da ni napisal kazal tendence, nahujskati tu živeče Slovence, da naj delajo ravno tako, kakor je Vaclav govoril v delegaciji. S tem je bila resnična objava popolnoma popačena in se je pokazala tendence, nahujskati tu živeče ljudi, da naj nastopajo proti drugim narodnostim tako, kakor je rekel Klofač. Slo je tu le sa hujskanje, ne pa za

resnično objavo. Predlaga zavrnitev ugovora.

Dr. Tavčar predvsem najodločneje protestira proti temu da sodišče izdaja v tako važnih, usodepolnih zadevah, kakor so konfiskacijske, svoje razsodbe vedno le v nemškem jeziku. Naravnost protipostavno je, ako hoče sodišče v razsodbah, ki so namenjene javnosti, na tak način naslovenice pitati z nemščino, dasi ravno imamo zajamčeno pravico, da se nam izdajajo slovenske razsodbe. **Slovenecem slovenske razsodbe!**

Državni pravdnik je danes vpeljal sam zanj jako prijetno prakso, po kateri lahko zapleni vsak govor, ki se je govoril v državnem zboru. Vsak govor, ki tiče Češko, ni sa slovenske razmere in se torej zapleni. Vpeljal je s tem princip, ki je v odkritem nasprotju z jasnimi določbami zakona.

Slovenici imamo postavno zajamčeno pravico, da se smemo razvijati kot narod. Zato pa je tudi vsakdo upravičen zagovarjati in izjavljati geslo »Svoji k svojim« tako, kakor je to storil delegat Klofač. Saj tu ni rečeno, da naj ne kupujejo pri Nemcih sploh, rečeno je le, da naj ne kupujemo pri tistih Nemcih in naj ne podpirajmo tistih, ki nam pljujejo v obraz, ki nas zasramujejo in žalijo! Povsod je dovoljeno to, povsod, le ne pri nas na Kranjskem, kjer nas konfiscirajo ad libitum, kakor je že državni pravdnik dobre ali slabe volje.

Kaj je torej vzrok tej konfiskaciji? Dobeseden govor, ki ga je govoril Klofač v korporaciji, iz katere se smejo objavljati govori. To je postaven predpis, katerega vi sodniki ne morete izpremeniti. Če je bil govor priobčen doslovno, je bila zaplenba kršitev zakona!

»Narodni List« je priobčil isto stvar doslovno in še nekaj dostavil. Državni pravdnik v Celju gotovo ni preveč rahločuten napram Slovenem, a vendar stvari ni konfisciral v Ljub. pa. Če pa ravno iz napisa »Slovenci in Slovenki« izvira vsa hudobija in grdobija, naj bi bil pa državni pravdnik zaplenil samo ta napis. Če misli, da je kazniv le ta napis, zakaj ga ni konfisciral samega, ker je Klofačev govor kot tak nedotakljiv. Če že torej ne morete živeti brez konfiskacij, pa konfiscirajte napis, ki baje daje označenje celi stvari!

Sodišče je ugovor zavrnilo in potrdilo prvo razsodbo.

Kakor je g. državni pravdnik sam priznal, so to res besede poslanca Klofača, ki jih je govoril v delegaciji, in § 28. tisk. z. pravi, da se ne more nihče pozvati na odgovor za resnične prijave javnih razprav državnega in deželnih zborov. e se pa pomisli, kaj pomeni ta odstavek tisk zakona, se pride do sklepa, da je tapostavna določba le zato, da ljudstvo hitreje izve, kaj so njegovi zastopniki ali pa tudi nasprotniki govorili v delegaciji, državnemu ali deželnemu zboru. Da ljudstvo to izve, zato je dopuščeno, da se objavijo vsi govori. Take resnične objave celih govorov ali odstavkov bi se res ne smelo zapleniti. Ta odločba ima torej pomen, da se hitro izve, kaj se je razpravljalo. Ta članek pa ima prvič napis, tiskan v debelem tisku, in je bil priobčen dne 17. februarja, dočim je Klofač govoril 30. oktobra. Napis in pa debeli tisk kaže, da članek ni bil priobčen zaradi tega, da bi ljudstvo spet izvedlo nekaj kar je poslanec govoril, temveč je očitna tendenca, s prstom se kaže: delaj to in to! Tendence članka je bojkot! Kakor tam, naj se uveda tudi tu in strogo drži. To pa tvori v objektivnem pogledu čin pregreška po § 302. k. z., in zato je sodišče moralo zavrniti ugovor in potrditi prvo razsodbo.

Dr. Tavčar: Ali je to vse?

Predsednik: Vse!

Vzdržujemo se vseh nadaljnjih pripomb, da ne damo g. drž. pravdniku prilike, da bi uvedel zopet kak še novejši princip v svojo in o. kr. deželnega kot tiskovnega sodišča prakso.

Proti tej razsodbi bomo seveda vložili pritožbo.

„Velezdrajniški“ proces v Zagrebu.

Predvčerajšnjim je sodišče nadaljevalo zaslišanje obtoženca M. Hrvačana. Obtoženec je pripovedoval, da se je za časa bosanske vstaje skupno boril s kraljem Petrom, ki se je takrat udeležil vstaje pod imenom Petar Mrkonjić.

Med obema se je razvilo intimo prijateljstvo, zlasti ker je Hrvačana v nekem boju rešil kralja iz življenjske nevarnosti. Kasneje je stanoval Peter, ko še ni bil kralj, mesec dni pri njem kot gost. Ko je zasedel prestol, ga je po svojem maršalu

(Dalje v prilogi).

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 7. aprila.

K. doželnozborskim volitvam na Stajerskem. Iz Hrastnika se nam piše: Kakor čujemo se je na včerajšnjem zborovanju Narodne stranke v Celju zagovarjalo stališče, da se v splošni kuriji ne postavi nikakega kandidata proti kandidatu dr. Benkoviču in soc. dem. Sitterju. Opozorjamo, da bi bilo to skrajno neprevидno in da bi šla narodna stranka indirektno na roke klerikalcem. Izključeno je, da bi demokrat zmagal proti klerikalcu, ali gotovo pa, da pride do ožje volitve med narodnim in klerikalnim kandidatom. Bilo bi pa tudi samotno prepuščati brez boja teren klerikalcem in socijem, ko se je vendar v teh okrajih pokazala narodna stranka pri državnoborskih volitvah zelo močno. Torej ne popuščati!

Shodi na Stajerskem. Pri glavnem zboru Narodne stranke v Celju, dne 4. aprila t. l. se je nominal kot kandidat v slovenski trški skupini gosp. dr. Vekoslav Kukovec. Na velikonočni ponedeljek bode za Posavje glede postavljanja kandidata za volilni okraj Brežice-Sevnica-Kozje shod na rodne stranke v Rajhenburgu ob Savi. — Toliko v dopolnilo našega poročila o glavnem zboru Narodne stranke v Celju.

Ljubljanci bodimo zgled narodne požrtvovalnosti. Nedavno je bilo čitati, kako lepo podružnico družbe sv. Cirila in Metoda so si ustanovili v Grosuplju. 20 ustanovnikov za kmečko občino je gotovo višek narodne požrtvovalnosti. Z Grosupljani tekmujejo sedaj zavedni prebivalci v Škofljici, Laveri, Rudniku in Igu, za katere kraje se snuje nova podružnica ter je že dosedaj prijaviteljnih okoli 60 članov, med njimi 13 ustanovnikov. Sedaj pa primerjajmo Ljubljano. Res, da nekatere podružnice lepo delujejo. Vsa čast vrlim odbornikom in odbornikom. In vendar, ako pregledamo število letnikov pri vseh ljubljanskih podružnicah, spravimo jedva skupaj 600. Kaj je to število v primeri s prebivalstvom! Na deželi so narodne hiše, kjer je po več članov — vrla Ogorečeva hiša v Škofljici je dala 3 ustanovnike in 2 letnici — a koliko je v Ljubljani narodnih rodbin, ki nimajo nobenega člana pri naši edini obrambni družbi. Kako naj potem bodimo in navdušujemo naj zavedno prebivalstvo na deželi, posebno v mladih obmejnih krajih, ko nam pa lahko zabrusijo v obraz: zbudite najprej središče Slovenije k narodni zavednosti! Krivda pa ne zadene ljubljanskega prebivalstva v celoti, temuč odbore podružnic. Šenklaško franciškanska podružnica menda sploh nima odbora, vsaj v družbinem koledarju ga ne najdemo izkazanega. Vse delo sloni več ali manj le na ramah ene narodne dame. Istotako spijentjakobsko trnovska moška podružnica, ki menda tudi nima več odbora. Tako ne sme iti dalje, da se nam ne bodo nasprotniki smejali. Kako neznamen je odstotek Nemcev v Ljubljani, a njihova podružnica „Schulvereine“ je imela lani skoraj 400 članov; ako pomislimo, da ima tudi podružnica „Südmarke“ približno toliko članov, potem vidimo, da peščica Nemcev prekaša Slovence v zanimanju za obrambno delo. In kaj šele Italijani! „Lega nazionale“ ima samo v Trstu 8800 članov. Speče podružnice naj skličejo takoj občni zbor ter izvolijo v odbor osebe, ki imajo res srce in voljo za delo. V Ljubljani se ne manjka idealnih dam, gospodičen in gospodov, ki se bodo kot odborniki gotovo radi žrtvovali nabiranju članov. Vsaka podružnica naj bi v svojem delokrogu obiskala z nabiralnimi polami (dobe se v družbeni pisarni) vse hiše in vse rodbine. Ljubljanci niso trdega srca ter se bodo gotovo le redko kje zapirala vrata marljivim nabiralcem in nabiralcem. Vsaka podružnica pa bi tudi naj priredila vsaj enkrat v letu večjo veselico v prid družbi. Za prubiditev šentjakobsko-trnovske podružnice naj bi se zavzela odbora obeh politično-izobraževalnih društev. Ljubljanci pokažimo svetu politično zavednost v obrambni organizaciji!

Le nekaj suhih števil. Deželni vladi je strašno zoperno vse, kar pišemo o nemški „Kranjski hranilnici“ v Ljubljani, zato nam vsako malenkost konfiscira. Vsa njena skrb za to nemško šparkaso pa ne spravi s sveta dejstev, ki jih kažejo številke. Le številke naj torej govorijo. Od 1. septembra 1908 do 31. marca 1909, torej v sedmih mesecih, je bilo iz „Kranjske hranilnice“ dvignjenega **26.483.002 K 64 h**, od 1. januarja 1908 do 31. marca 1909, torej v 15 mesecih pa **36.541.607 K 93 h**! Nemška „Kranjska hranilnica“ je morala obstajati 59 let, da je spravila svoje vloge na 26 milijonov, torej na vsoto, ki je bila dvignena v zadnjih sedmih mesecih, ter 63 let, da je imela 36 milijonov, ki so bili dvignjeni v sed-

njih 15 mesecih! Od 1. septembra 1908 do 31. marca 1909, torej v sedmih mesecih, je bilo uničenih 18.370 vložnih knjižic, od 1. januarja 1909 dalje pa 14.294 K. „Kranjska hranilnica“ je morala obstajati 43 let, pa še ni imela toliko knjižic, kolikor jih je bilo uničenih sedmih mesecih, ter 47 let, da je izkazala toliko vložnih knjižic, kolikor so jih preklanjali od 1. januarja 1908 do 31. marca 1909. V „Kranjski hranilnici“ imajo le še 22.412 vložnih knjižic in so samo pretekli mesec padli za 1587 števil. Povprečno se je od 1. septembra 1908 dalje vsak dan razlizziralo (uničilo) po 64 knjižice in tudi za pretekli mesec velja ta račun. Sicer smo pa zelo zelo radovedni na letni zaključek te nemške šparkase za leto 1908, še mnogo bolj pa na ona za leto 1909!

Narodna delavska organizacija v Ljubljani. Načelnik g. Adolf Ribnikar se je načelstvu odpovedal, odbor te odpovedi ni hotel vzeti na snanjanje, a g. Ribnikar vstaja na svojem odstopu ne iz društvenih, nego iz drugih nagibov.

Za pirohe družbi sv. Cirila in Metoda daroval je g. Ivan Plantan, o. kr. notar v Ljubljani 100 K. Prepričani smo, da ne bode slovenskega rodoljuba, ki se ne bi v praznikih z malim darom spomnil naše družbe. G. notarju se pa iskreno zahvaljujemo za njegovo plemenitost.

Plemeniti dar. Pokojni sodni svetnik g. Viljem Martinak je volil v svoji oporoki „Družbi sv. Cirila in Metoda“ 1000 kron. Bodi velikodušnemu dobrotniku blag spomin.

Umrl je gosp. Jurij Čemašar, posestnik v Trnovem. Ranjki je bil odkrit značaj in zvest pristaš narodno-napredne stranke. Bodi mu blag spomin!

Državno podporo v znesku 700 kron je dovolilo poljedelsko ministrstvo društvu za posepeševanje obdelovanja ljubljanskega barja.

Brivnice bodo na velikonočno nedeljo dopolne odprte, na velikonočni ponedeljek pa ves dan zaprte, na kar se slavno občinstvo opozarja.

Kinematograf Pathé je v četrtek, petek in soboto radi velikega tedna zaprt.

Šišenskim članom „Narodne delavske organizacije“ javljamo, da se vrši danes večer, v sredo shod po § 2 za društvenike, ali pa po njih vpeljane somišljenike. Ker je ta shod velevažen za nadaljni razvoj „N. D. O.“ v Šiški, so vsi člani „N. D. O.“ na prošeni, da se shoda udeležijo. Javljamo tudi, da se ustanovi podružnica „N. D. O.“ v Šiški na belo nedeljo, ter da so tozadevne priprave v popolnem teku. O ustanovitvi in o teku občnega zbora bomo poročali. Torej danes vsi člani in somišljeniki na shod, kl se vrši v gostilni „pri Raci“ ob polu 8. uri zvečer.

V cestni konkurenčni odbor za ljubljansko okolico sta voljena kot načelnik g. A. Belec, posestnik in župan v St. Vidu, in g. Fr. Košak, posestnik in župan v Grosupljem kot namestnik.

Žrtev nemškotirolske surevesti. Iz Domžal se nam poroča: V nedeljo zvečer je šel rajne „Povzeve Micke“ sin Josip Oberwalder, po domače „Povzev Zepi“ z znanim nemškutarjem Fran. Zauškarjem na Količevce, ter se tam klatil čez polnoč, ter končno še nekoliko povasoval pri lepi — Micki, kamor je semtrestja kakega Tirolca zanesel veter strasti, da bi, če bi se dalo zadostil svoji pohoti in onečastil slovensko dekle. Vse to pa količevskim fantom ni bilo všeč, zato ga je hotel Anton Jereb p. d. Majerjev Tone iz fantovske šale zapoditi. To je pa oholega in objestnega Tirolca tako razkačilo, da je potegnil iz žepa samokres in ustrelil, ter zadel svojo žrtev v trebuh, na kar je padla. Dabi bilo bolj gotovo, je prelivanja slovenske krvi željni Tirolec oddal še drugi strel, zatem tretji, ki pa sta k sreči zgrešila svoj cilj. Po tem nemškem junaštvu je morilec Oberwalder odnesel svoje pete. Kakor pripovedujejo ljudje, je še streljal, ko je že žrtev ležala v nezavednosti na tleh. Ranjenec je polagoma prišel k sebi in se je splazil v hlev. Toda fantu je vsled izgube krvi prihajalo slabo, zato se je splazil na vrata buditi svoje starše, proseč jih, naj ga peljejo v špital, na kar so ga ob dveh jutraj prepeljali v deželno bolnišnico, kjer je fant umrl. Ustreljeni fant je v najboljših letih, 25 let star, ter znan kot priden in miroljuben. Bil je desna roka svojim oslabilim staršem. Šel je ponoči pač katekirat na vas, bil je pa breboječ da bi se pretepal. Če bi bil to naredil Slovenec, bi ga bili takoj dali pod ključ, a morilec je Tirolec in se prosto giba. Ko ga je orožnik ispraveval o tem činu mu je še rekel: „Ioh bedanere“, in šel sopro proti Količevemu. Ljudstvo je strahovito razburjeno.

Na železniškem tiru zaspal. Včeraj opoldan se je vlegel bliu postaja Ratoče na Gorenjskem želez-

niški delavec Janes Kerštajn iz Kranjske gore na železniški tir, da bi si odpohil. Med tem je zaspal in ni opazil, da prihaja vlak, ki ga je povozil, da je bil na mestu mrtve. Blizu njega je še več delavcev počivalo, kateri tudi niso nesrečo opazili. Ponesrečenec je bil 18 let star in edini sin. Truplo so prenesli v mrtvašnico v Ratoče.

Splameneli vlomilci. V Radencih so poskušali pred par dnevi vlomiti neznan tatovi v pisarno zdraviliškega ravateljstva. Napravili so že precejšnjo luknjo pod oknom, nakar se je zbudil vsled ropota nek stanovalec in klical na pomoč. Vlomilci so preplašeni zbežali.

Žrebec je ubil imovitega posestnika I. Kobana iz Dol. Radgone pri Mariboru. Peljal ga je k domačemu kovaču, da mu ga podkuje. Med kovanjem pa je žrebec kljub največji pazljivosti posestnika, ki ga je držal, udaril s tako silo v glavo, da mu je spudno željst popolnoma razdrobil in je v kratkem po grozovitih bolečinah umrl. — Zapustil je mlado ženo in več neprekrbljenih otrok.

5 volov se je zadušilo v železniškem vozu na poti iz Ogrske v Gorico. Nesrečo so zaznali na Pragerskem, kjer so voz odpregli in uvedli nadaljne preiskave glede eventualne krivde in določitve, kdo je nesrečo povzročil.

Roparski napad. Kurjač drž. železnice Mate Kolar iz Celja je napadel v Zagrebu v Nikoličevi ulici Petra Razonja, kateri je pobiral denar za tvrdo M. Širmaj, ga pobil nenadoma na tla, ter mu ukradel 40 K. Napad pripozna, taji pa tatvino denarja.

Slovensko akademsko in tehnično društvo „Adrija“ v Pragi je izročilo „Podpornemu društvu za slovenske visokošolce v Pragi“ vsoto 25 K kot skupiček prodanih razglednic.

Zaklalo se je v mestni klavnici ljubljanski od 14. marca do včevši 21. marca 92 volov, 4 krave, 5 bikov, 1 konj, 173 prašičev, 145 telet, 17 kostrunov in kozlov, 27 kozličkov, zaklane živine se je vpeljalo 1 vol, 12 prašičev, 44 telet, 2 kostruna, 41 kozličkov in 405 kg mesa.

Kolesarjev je že jako mnogo po cestah in ulicah. Prijatelji tega športa se opozarjajo, da se drže tozadevnih policijskih predpisov in sicer da na ovinkih in po obljudenih krajih vozijo zmerno ter s tem preprečijo eventualne nesreče, vsled katerih bi potem imeli opraviti s sodiščem. Istotako je prepovedano vomiti s kolesi v mestu po hodnih potih in drevoredih. Hkrati se opozarjajo, da mora vsak kolesar, ki vozi po mestu, imeti kolo opremljeno s številko, katera se dobi pri mestnem magistratu za 2 K. Če si je kdo kolo izposodil le za par ur, še ne opravičuje, da bi se smel voziti brez številke in ga sadene enaka kazen, kakor onega, ki se vozi z lastnim kolesom. Vsi taki in enaki prestopki se kaznujejo, če ni drugih kaznivih dejanj, policijsko, sicer pa sodnijsko. Torej pozor!

Konj poginil. V nedeljo je konj kupčevalca s konji J. C. tako bronil drugega konja v nogo, da mu jo je zlomil. Gospodar je konja potem naložil na voz in ga peljal proti Trstu z namenom, da ga tam odda konjaču. Ker ni imel živinskega lista, ga je orožništvo na Viču zavrnilo nazaj. C. je pa posneje konja zopet odpegljal, in sicer je prišel z njim do Postojne, kjer je žival zaradi hudih bolečin poginila.

Dve šunki je bil v saboto odnesel z voza nek prostak tukajšnjega 27. pešpolka izvoščok F. M. Vojak je potem šunki prodal v neki kavarni za 3 K pod pretvezo, da so mu jih poslali od doma in da jih vsled tega noče nesti v vojašnico, ker bi jih moral polovico rasdati svojim tovarišem. Obveščena policija je potem vojaku šunki odzvela, njega samega pa izročila v vojašnico.

Hudi razgrajadi. V nedeljo je šest ponočnjakov po Grubarjevem nabrežju tako razgrajalo, da so stranke začele odpirati okna in se glasno vsnejevoljati na tem počenjanjem. Na lice mesta došli stražnik je dva prijel, štirje pa so bili pobegnili, toda kljub temu ne odidejo kazni.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 10 Hrvatov in 26 Slovencev, nazaj je prišlo 30 Hrvatov in 15 Slovencev. V Budapešto je šlo 40, na Dunaj 30, v Kočevje pa 25 Lahov.

Izgubljeno in najdeno. Zasebnica g. Helena Pavlinova je izgubila dva zlata prstana. — Učiteljskičnik Stanko Lavrič je izgubil niklast žilpalnik. — Delavec Gregor Rihar je izgubil denarnico, v kateri je imel čez 3 kron denarja. — Hišnik Fran Oringtal je našel črno, moško zimsko suknjo, v kateri so bili trije ključki in žepni robec ter črna trd klobuk. Dobi se nazaj pri najditelju v Prisojnih ulicah št. 8.

Zatekel se je mlad pes „jazbečar“ s pasjo snamko št. 501, sliši na

ime „Nimrod“. Odda naj se proti nagradi Škofje ulice št. 7.

Uradne vesti. Javna dražba hiše št. 76 v Dobu s pripadajočim zemljiščem in gostilniško obrtjo se vrši ponovno dne 29. mal. travna t. l. dop. ob 10. pri okr. sodnji na Brdu. — Določena vrednost znaša 7070 kron najmanjši ponudek pa 3525 kron. — Pod javno skrbstvo prireda Josip Vester, zasebnik iz Zagorice t. 23 radi bedosti in Anton Svetina iz Blejske Dobrave štev. 19 in Anton Srna, posestnik iz Zagorice, radi zapravlivosti. — Kot varuhi so določeni g. J. Rus, trg. na Bledu, g. J. Svetina, posest. na Blej. Dobravi in g. J. Kokalj pos. v Zagorici. — Javna dražba hiše št. 6 z gospodarskim poslopjem, svinjakom, vrtom in 1 njivo v St. Rupertu se vrši dne 25. majnika ob 11. dop. pri okr. sodnji v Mokronogu. — Določena vrednost znaša 1350 kron, najmanjši ponudek pa 900 kron. er

Književnost.

Velikonočni pirhi naši mladini. V založbi društva za zgradbo učiteljskega konvikta sta izšle v zadnjem času dve prav lični knjižici, kateri moremo le najtoplejše priporočati v nakup našim mladimoljubom posebno sedaj kot velikonočno darilo. Prva „Mladini“ I. zvezek, obsega spise znanega našega mladinskega pisatelja Andreja Rapeta, druga pa je „Spisi Mišjakovega Julčka“ I. zvezek. Oba pisatelja se odlikujeta s preprostim, lahko umljivim, a valio temu lepim, domačim jezikom. Po vnanosti zelo lični knjiži ste opremljeni tudi s slikami, tuptam ne ravno umetniškimi, a vendar dobrimi in tekstu primernimi. Dobivate se samo vezani v „Učiteljski tiskarni“ v Ljubljani po 1 K komad, s poštnino 10 ez. 16 h več. Le dajte naši mladini teh lepih pirhov! E.

Carniola. II. letnik 1. in 2. snopič 1909. — Že lani je vzbudila Carniola vspricho svoje smotrenosti in znanstvenosti ter vzorne opreme občno priznanje v krogih, ki se zanimajo za znanstveno proučevanje naše dežele. V istem smislu nadaljuje marljivi in spretni urednik dr. V. Šmid tudi drugi letnik tega glasila našega muzejskega društva. Na 76 straneh je natpanega vseskoz zanimivega gradiva, ki znova priča, da imamo še vedno dovolj kulturno-zgodovinskih, naravoslovnih, jezikoslovnih in dr. vprašanj, tičočih se naše dežele, ki jim je treba iskati odgovora. Tako piše graški vseuč. profesor Hilber o terciarnem polžu Pleurotomaria carnolica; muzejski volonter dr. Gvidon Sajovic poroča o Robičevi naravoslovni zbirki, kolikor se je nahaja v deželnem muzeju in ima svoja najdišča v Kamniških planinah. Skriptor Luka Pintar razlaga imeni Radovljica (Radmannsdorf) in Radgona (Radkersburg) na podlagi obširnega jezikoslovnega aparata: Radovljica = Radova — Radmanova naselbina; Radgona = Radigojna, selo Radigojvo. In urednik sam, kustos g. dr. Šmid, nam podaje v dveh jako zanimivo pisanih člankih: Hišna oprema kranjskega plemiča v Valvazorjevi dobi in o postanku kranjske narodne noše — dobropremišljeno kulturno-zgodovinsko študijo. Prvo je v feljtonsko lahkotnem slogu sestavljena črtica, v drugem pa razmotriva avtor o posameznih oblačilih tako zvane kranjske noše, pri čemer pride do zaključka, da ni vse domače, ampak je večidel le potvara meščanske noše v raznih dobah. V malih izvestjih poročajo še: dr. Sajovic, dr. Ahn, Seidl, dr. Gruden, dr. Lokar in dr. Bezjak, na koncu pa je objavil A. Belar biografsko črtico In memoriam dr. Ernst Kramer. — Prvi del Carniole zavzema letno poročilo dežel. muzeja za l. 1908, ki ga je kaj pregledno po raznih strokah in skupinah sestavil kustos dr. Šmid, poročilo o naravosloveskem oddelku pa njegov adjunkt, dr. Sajovic. Priznanja vredno je, da so se zbirke v enem letu za toliko predmetov pomnožile, posebno pozornost zasluži obrtni oddelek, ki se je izdatno pomnožil ne samo s starinskimi predmeti, ampak je dobil še novo skupino: moderni umetni obrt. Kustos sam je na svojem znanstvenem potovanju nakupil obilo tipičnih objektov modernega obrta, za kar si je znal izprostiti od o. kr. pristojbinskega zaklada za dvorne naslove vsoto 4000 K. Tudi v naravosloveski zbirki se je pričelo sestavljati biološke skupine, česar smo doslej v muzeju pogrešali. — Če bi ne bilo odveč, bi prizadetima gospodoma v dež. muzeju izrazili svoje priznanje s bodrilnimi besedami: Le tako naprej! — x —

Drobne novice.

— Na policijski stražnici na Dunaju se je javil bivši dvorni in sodni odvetnik, kateri je pa kot tak baje radi nepoštenosti že 2 leti odstavljen, dr. H. pl. Tersch, češ, da nima nikakih sredstev. Odpeljali so ga v opazovalnico za blazne.

— Čin blaznika. L. Havliak, uslužbenec kavarne v Klausenburgu je ušel v blaznosti svoje 3 otroke v starosti po 3, 5 in 6 let ter nato še samega sebe.

Razne stvari.

* Povratek štorcelj. Iz krajev, kjer se naselijo in gnezde štorcelje poročajo kot veselo novico njihov prvi povratek. Štorcelja leti iz prezimovališč v večjih skupinah, ter preleti kakor znano v višini okrog 2000 m nad zemljo na dan 200—240 km. — Štorcelje gnezde na hišah, zvonikih in visokih košatih drevesih, ter ljubijo in se povračajo običajno v stara, večletna gnezda, kakor pri nas lastavke. Lepo, da, skoro ganljivo je videti, če se naleti ravno na trenutek njihov povratka, kako se odločijo iz skupine v nedogledni višini posamezni pari ter iz višine krože v velikih kolobarjih spuščajo na znane jim hiše in drevesa, kot bi se vračali domačini iz tujine v rodni jim kraj.

* Najdaljši most na svetu bo dovršen v kratkem v Ameriki, kateri bo vezal mesta Nju-Jork, New Jersey. Most bo napet, visok 200 čevljev visoko nad 7400 čevljev širokim morskim rokavom, med dvema obreznima stolpoma zgrajenima iz velikanskih obrezanih skal, zvezanih z močnimi jeklenimi vezmi. — Proračun znaša 100 mil. kron, kateri znesek plačata enako obe mesti. Visel bo na dveh velikanskih, od stolpa do stolpa napetih, lokih, ki obstojita iz medsebojno trdovozanih po 2 čevlja debelih jeklenih žic. — Most je proračunan za 200.000 ton teže in se cenijo dnevna vporaba na pol milijona pešcev in 20.000 voz.

* Najnovejši prekoatlanski parniki. Najnovejši brzoparnik, ki bode prevahal potnike in nujno blago med Evropo in Ameriko, zgrajeni po najnovejših načrtih so gradili 18 mesecev je 240 m dolg ter stane 121 milijonov mark. Opremljen je z najnovejšimi stroji, katerih glavni stroj proizvaja 70.000 konjskih sil. V hitrosti prekosil vse dosedanje ter prevozi na dan 1244 km, kar odgovarja povprečni hitrosti 52 km, torej približno hitrost naših brzovlakov. Na uro porabi 3000 kg premoga, torej povprečno za eno vožnjo iz Hamburga New York 4.600.000 kg ali 460 železniških voz. V krasno opremljenih kabinah 2 razredov vsprejme lahko 1500 potnikov, ter vozi torej s posadko, ki šteje 500 moči, skupno 2000 ljudi. — Živež za 2000 ljudi, s katerim se mora parnik preskrbeti za eno vožnjo nas dovede naravnost do ogromnih števil, katere nam vsaj nekoliko pomagajo predočiti delo in zalogo v velikem smislu. Potrebuje namreč: 3000 kg surovega masla, 15.000 kg mesa, 15.000 kg moke, 28.000 kg krompirja, 25.000 jajc, 1000 kg rib, 6000 kg sadja, 11.000 kg zelenjave, po 1000 kg kureline in šunke, 6500 l mleka, 20.000 litrov vina, 33.000 kg ledu in 425.000 litrov vode.

Telefonska in brzojavna poročila.

Trgovinski minister v Trstu.

Trst, 7. aprila. Danes zjutraj je semkaj prispel trgovinski minister dr. Weisskirchner. Na kolodvoru ga je sprejel namestnik princ Hohenlohe. Ustrelil se na grobu svojega očeta.

Dunaj, 7. aprila. Na grobu svojega očeta se je danes ustrelil znani arhitekt Oskar Marmorek. Pokojnik je bil bolan in se je pred kratkim podvrnil težki operaciji.

Cesar pri svoji hčeri.

Dunaj, 7. aprila. Cesar se je danes ob 11. dopoldne odpeljal v Wallsee na obisk k svoji hčeri nadvojvodinji Mariji Valeriji.

Gonja proti češkim narodnim socialistom.

Praga, 7. aprila. Vlada je danes razpustila vse organizacije češke nar. socialne stranke. Obenem je policija izvršila pri vseh teh organizacijah hišne preiskave ter konfiscirala vse, kar ji je prišlo pod roke. Vlada je dala razglasiti, da je te organizacije razpustila radi njih proti vojaške propagande.

Obravnava proti Sičinskemu.

Lvov, 7. aprila. Druga obravnava proti morilecu namestnika grofa Potočnega, Vladimiru Sičinskemu, se prične 15. t. m.

Spopad na bosanski meji.

Srebrenica, 7. aprila. Orožniški postajevođa Gelani javlja, da so v ponedeljek trije srbski konjeniki streljali na orožniško patroljo pri Bajatoviću ob Drini. Patrolja je zavrnila napad. Pri tem je bil zadet konjenik izmed vojakov. Na avstrijski strani ni bil nihče ranjen. Srbski konjeniki so se umaknili proti Rogatici.

Zaroka srbske princeze.

Belgrad, 7. aprila. V dvornih krogih zatrujejo, da se princeza Jelena v kratkem zaroči z nekim ruskim velikim knezom.

Važne odredbe na Ruskem.

Petrograd 7. aprila. Uradno se javlja, da bo car Nikolaj o pravoslavni veliki noči pomilostil izredno mnogo političnih kaznjencev, med njimi pred vsem tiste, ki so bili administrativnim potem preganani v Sibirijo. Ob enem izide tudi carski ukaz, s katerim se v evropskem smislu reorganizuje policija.

Roosevelt na potu v Afriko.

Rim, 7. aprila. Bivši predsednik ameriških združenih držav je danes odpotoval v Port Said. Od tu odide v Port Florenzin po nilski dolini v Hartum v Sudanu. Njegovo potovanje bo trajalo eno leto.

Car Nikolaj obišče Angleško.

London, 7. aprila. V vladnih krogih govore, da poseti car Nikolaj poleti angleški dvor. Dan poseta še ni določen.

Castro na povratku v domovino.

London 7. aprila. Iz New Yorka javljajo, da so angleške oblasti na otoku Trinidad bivšemu venezolanskemu predsedniku Castru zabranile, da bi se izkrcal na otoku Trinidad.

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metod: G. Ivan Soklić preostanek nabrane vsote za venec G. Zupanu v znesku 5 K. — G. H. Mravljak 1 K, kot zgubljeno stavo. — G. Ivan Plantan, c. kr. notar v Ljubljani 100 K, kot dar za velično nočne praznike z željo, naj bi se vsi rodoljubi spominjali naše prepotrebne in prekorne družbe povodom praznikov. — G. M. Zagorjanova v Loškem potoku nabrala ob prihodu novoimenovanega nadučitelja g. F. Wigeleta 7 K. — G. Rožanc nabral v veseli družbi na Brezjah 378 K. — Slušatelj češko-slovanke trgovske akademije v Pragi so nabrali na izletu iz Prage v Trst in Benetke na Bledu v hotelu Triglav 1552. Zavednim bratom Čehom kličemo "Živeli"! Skupaj 13280 K. — Srčna hvala! — Živeli!

Za „Aljažev dom“ v Vratih: G. Ana Vičič, blaginjičarka 3 K. — Gg. Al. Lenček, F. Mazi, A. Rosman in A. Vernik vsak po 10 K in g. Luka Pintar 1 K skupaj 41 K. — Skupaj 44 K. — Srčna hvala! — Živeli nasledniki!

Za „Učitelj konvikta“: G. M. Zagorjanova v Loškem potoku nabrala ob priliki novoimenovanega nadučitelja g. F. Wigeleta 8 K. — Živela! — Vsoto smo izročili g. J. Dimniku.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po „Moll-ovem francoskem žganju in soli“ dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesto utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 1.90. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekar nar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zalozah po dežel: je izrečno zahtevati MOLL-ov preparat, znanstven in varnostno znano, in podpisati.

Rogaški „Styria-vrelec“

zdravilna voda proti želodčnim oteklina in krčam. Zdravilno Brightovim vnetjem obisti priporočeno kataru v goltancu in jabolk kataru v želodcu in črevesu diatezi vodne kisline sladkorni grizji zaprtju bolečinam na jetrih.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najhitreje priznana Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodilom 1 krono. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medlo, mil, medicinal vin, špocialitet, najfinjših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani Resljeva cesta št. 1. poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubil. mostu.

Priporočamo našim rodbinam kolinsko cikorijo.

POZOR! Odprite oči

kadar kupujete „Kunero!“, da vam ne ponudijo v podobnem ovojnem traku zavite rastlinske masti. — Ime

Kunero!

Je razvidno na vsakem ovojnem traku.

POZOR!

Umrli so v Ljubljani.

Dne 3. aprila: Katarina Malavrh, zaseb. 74 let, Rimska cesta 5.
Dne 4. aprila: Avgust Seifert, zobotehnik, 26 let, Poljanska cesta 29.
Dne 5. aprila: Pavla Valentinčič, sluga hči, 3 mes., Florjanske ulice 23. — Terezija Gros, zasebnica, 60 let, Tržaška cesta 24. — Neža Jerina, posestnica, 64 let, Karunove ulice 4.

Žitne cene v Budimpešti

Dne 7. aprila 1909.

Termin.

Pšenica za april 1909 za 50 kg K 14 02
Pšenica za oktober 1909 za 50 kg K 11 41
Rž za april za 50 kg K 10 —
Koruza za maj za 50 kg K 7 51
Oves za april za 50 kg K 8 70

Efektiv.

5 vin. višje.

Meteorološko poročilo.

Vikina nad morjem 306.2. Srednji tlak 780.0 mm.

april	Cas opazovanja	Stanje barmetra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
6	9. zv.	742.4	33	sr. jvzhod	jasno
7	7. zj.	742.8	— 08	sr. svzhod	"
8	2. pop.	741.3	13.2	sl. jvzhod	"

Srednja včerajšnja temperatura 4.1°, norm. 7.9. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom tužno vest, da je naš iskrenoljubljeni oče, brat, stric in zet, gospod

Juri Čemažar

posestnik

včeraj dne 6. aprila po mučni bolezni preidev s sv. zakramenti v 72. letu svoje starosti mirno preminul. Pogreb dragega rankega se vrši v četrtek dne 8. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti in Konjušnih ulicah št. 4 na pokopališče k Sv. Križu.

Maše zadušnice brale se bodo v župni cerkvi Sv. Janeza Krstnika. Blag mu spomin!

V Ljubljani, 7. aprila 1909.

Žalujejo ostali.

Potrtega srca javljajo družine Lipovec, Čop in Potočnik vsem sorodnikom, prijateljem in znancom prežeto vest, da je Bog Vsegamogočni izvolil našega iskrenoljubljenega nepozabnega brata, svaka in strica, gospoda

Antona Lipovca

meščanskega učitelja v pok.

dne 4. aprila 1909 ob 1. uri ponoči po dolgi mučni bolezni, previdenega s sv. zakramenti za umirajoče v 59. letu svoje starosti poklicati k sebi v boljše življenje.

Zemeljski ostanki rajnika prepejli se bodo v Dunaju v rojstni kraj Koroško Belo, kjer bodo pokopani dne 10. aprila 1909 ob 9. uri dopoldne.

Maše zadušnice se bodo brale v domači farni cerkvi in na Dunaju Koroška Bela, 6. aprila 1909.

Zahvala.

Žalujejo ostali pokojne gospe

Elizabete pl. Schivitzhoffen

Izrekajo tem potom vodju ljubljanske policije, blagorodnemu g svetniku Lauterju na njegovi veliki neumorni skrbi, da bi se našlo ponesrečeno in na njegovi vrljivosti in prijaznosti napram družini in sorodnikom, svojo najsrčnejšo, iskreno zahvalo. Ravnotako se presrečno zahvaljujejo orožniškim postajam ob Ljubljani na iskanju trupla ponesrečene, osobito pa županu v Vevčah, g. Jakobu Dimniku in tamkajšnjemu žandarmerijskemu postajevođu, g. Francetu Macele, na njih trudu pri shranitvi trupla.

Dobro ohranjen

klavir

se ceno proda v Knaflovih ulicah št. 7, I. nadstr., desno.

Izobražen

mladenič

išče službe kot oskrbnik (lahko na deželi) ali kaj podobnega. Ponudbe pod „oskrbnik“ na uprav. „Slov. Naroda“.

Učenec

čez 13 1/2 leta star, zdrav in čvrst, z dobrimi izpričevanji, se sprejme v trgovino mešanega blaga pri J. Razboršku v Šmartnem pri Litiji. Istotam se sprejme

močan hlapec

h konjem z dobro plačo.

Jgličasto drevje.

Smreke, jelke, beli in črni borovci, mecesni, amerišanski borovci itd.

Visokost v cm	1 komad	100 komadov
10—20	K 0.20	K 12 50
20—50	0.0	22. —
100—150	0.95	8. —
150—200	1.20	100. —
200—250	1.50	115. —
250—400	2. —	155. —

Eksofitne (inozemske) v 70 najlepših vrstah, dalje posebe lepe tuje in ciprese, cene za 1 kos od K 1 naprej. Zbirka 100 kosov, tuzemskih in inozemskih igličastih drevcev, 10 500 cm visokih 100 K, 5 kos 65 K, 25 kosov 3 K, 15 milijonov gozdnih sadik smrk, belih in črnih borovcev, 1, 2 in 3 letne sadike 1000 kosov od K 3 do K 8, hrastiči, 1, 2 in 3 letne sadike 1000 kosov K 6 do K 15.

Na zahtevo katalog zastoj Grofa žige Battjanja graščinska uprava Cendlak pri Radgoni.

1400 —

Johnov pralni stroj „Vollampf“

opere perilo bleščeče belo
varuje perilo na doslej nedosežen način
hrani čas, delo in denar za več nego 75%

Jamstvo: 150.000 komadov prodanih „Vollampf“ in poslatev na proizkušnjo brez rizika.

Pozor pred ponaredbami! Samo blagovna znamka „Vollampf“ je poročilo za pristanost!

Dobiva se po vseh trgovinah. Kjer ni zastopstva, naj se naroči naravnost od tvrdke

J. A. John, d. dr.

Podružnica: DUNAJ, IV./I, Frankenberggasse 4/167.

Potovalni zastopnik za Kranjsko: Ivan Komatič

v Ljubljani, Bavarski dvor, II. nadstr.

Lekarnarja

veščega slovenskega ali hrvaškega je. zika, ki bi bil zadovoljen ustanoviti tukaj javno lekarno, išče občina Nabrežina na Goriškem.

Ponudniki naj se pisмено oglašijo pri županstvu.

1374—2

Vsled bolezni lastnice je napredaj v Kolesijskih ulicah št. 8

posestvo

obstoječe iz dveh hiš in zelenjadnega vrta. — Cena je zelo ugodna.

Pojasnila daje lastnica Marija Mihelič ravnotam.

1397—1

Uradnik

z večletno notarsko prakso, ki je z dobrim uspehom napravil inteligentno izkušnjo, želi mesta v odvetniški, notarski ali drugi pisarni.

1899—1

Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Hrastove stebričke

obrezane za ograje, debelost od 10 cm, dolgost od 1 1/2 m naprej, kakor tudi hrastove late obrezane, vsega za 1 vagon ali več odda

1361—2

Florizij Šlajpah

Velika Loka, Dolenjsko.

Veliko zalogo gramofonov in plošč

tudi s slovenskimi komad plošče od 1.90 naprej priporoča

FR. P. ZAJEC, urar 347 Ljubljana, Stari trg 26.

27

Naznanilo.

Javljam cenj. damam in gospodom, da zopet prevzemam svetlolikanje kakor tudi sprejemam preproge v pranje in likanje.

Delo solidno in točno.

Z odličnim spoštovanjem 1287—3

Ivanka Oračin

Sv. Petra cesta št. 62a.

Trgovina z mešanim blagom

v neki vasi se zaradi družinskih razmer proda. Trgovina obstoji že 30 let. Letnega prometa je okoli 150 000 kron, glavnice je treba 50.000 kron.

Vprašanja pod „št. 1404“ na uprav. „Slov. Naroda“.

1404—1

Vabilo

na

občni zbor Posojilnice

za Stari trg, Lož in sosedstvo

ki se vrši

v nedeljo, dne 18. aprila

ob treh popoldne

v posojilniški pisarni.

Dnevni red:

1. Čitanje revizijskega poročila.
2. Potrjenje letnega računa.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelnika.
5. Volitev nadzorstva.
6. Raznotherosti.

Odber.

Prva češka tvornica
**reklamnih
trakov**
S. Čamperlik,
Praga VIII.
Najcenejše vezanje in najkorist-
nejša reklama. 4457 19
Ceneje nego motvoz.

Slovenci! Kupujte in zahtevajte po vseh
trgovinah edino **Ivan Rebrovo**

najboljše čisto za čevlje in usnje **à 24 vin.**
v prid družbi sv. Cirila in Metoda. 34

Predstave ob delavnikih:
ob 4., 5., 6., 7. in 8. uri
Ob nedeljah in praznikih:
ob 10. in 11. uri dopoldne in
ob 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. uri popoldne.
Vsake sobote in srede nov program
Slike se dobivajo samo iz prve svetovne
pariške tvornice Pathé Frères.

Kinematograf Pathé
prej „EDISON“
Dunajska cesta, nasproti kavarni „Evropa“.

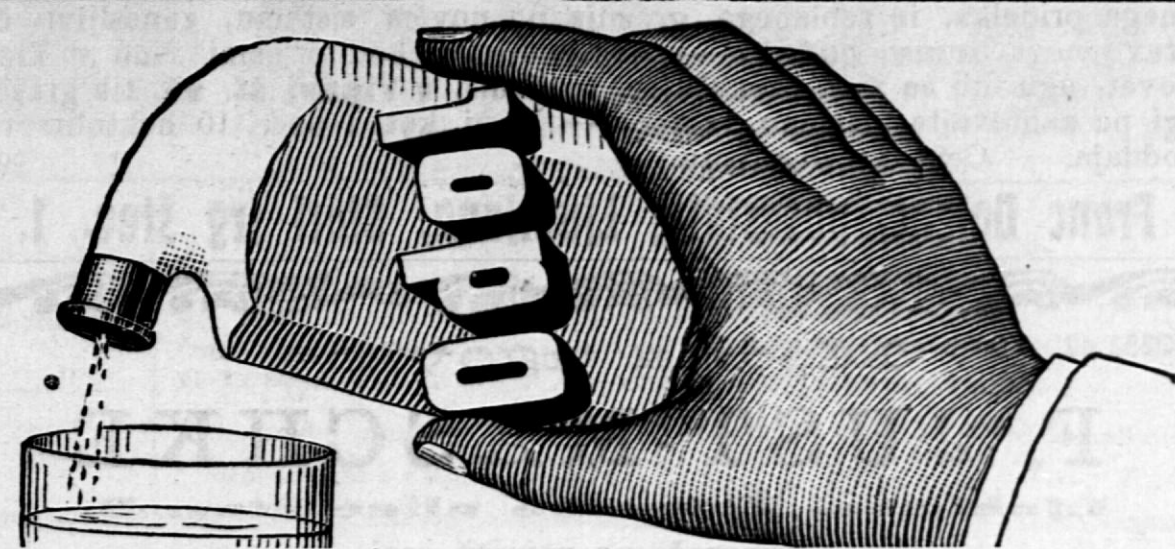
Cene prostorov:
I. prostor 60 vin., II. prostor 40 vin.,
I. prostor otroci 40 vin., II. prostor
otroci in vojaki do narednika 20 vin.
Vsak četrtek in soboto
od 3. do 6. ure predstave za učence
po snižani ceni. I. prostor 20 vin.
II. prostor 10 vin. 1401

Znaten
postranski zaslužek
si lahko zagotovite na deželi stanujoči
agilni ljudje, ki pridejo z občinstvom
mnogo v dotiko.
Ponudbe pod „30%“ na uprav.
„Slov. Naroda“.
1878

817 14
Priporoča se
hotel „pri Maliču“
(nasproti glavne pošte).
Lepe sobe za tujce
od 1 K 20 h naprej.
Odda se tudi
več mesečnih sob
po nizki ceni.

O. Bernatovič
Ljubljana, Mestni trg 5
priporoča odjemalcem na debelo
klobuke 1370-3
po kron 12, 18, 24 tucat in višje.
slamnike
po 7 kron tucat in višje.
Velika izbira veleur klobukov v
različnih barvah po nizkih cenah.

Seno
V bližini litijskega kolodvora se
proda 1-2 vagona sena najboljše
kakovosti.
Naslov pove upravništvo „Slov.
Naroda“.
1364 2

Kdor ODOL rabi dosledno vsak dan, po dandanašnjem stanju
znanosti najboljše neguje zobe in usta.
1372 2

Za slabokrvne in prebolele!

je najboljša pijača
Pristni marsala v steklenicah $\frac{7}{10}$ litra po K 150
Direktni uvoz. 1382-2

Za velikonočne praznike
najfinejše vino Wermouth v steklenicah $\frac{7}{10}$ litra po 1 K
in druga razna najfinejša vina v steklenicah priporoča

FRAN CASCIO, Ljubljana, v Šelenburgovih ulicah št. 6.

Modni salon
M. Sedej-Strnad
priporoča cenjenim damam veliko izbiro
klobukov
najfinejše izvršbe. 1403-1

Slovenska trdka čevljev
domačega in tvorniškega izdelka
MATEJ OBLAK
čevljarski mojster
Kongresni trg šte. 6 v Ljubljani
se slavnemu občinstvu priporoča.
Po meri naročena dela se najsolidneje izvršujejo
v lastni delavnici.

Pristni kranjski
lanenooljniati firnež

Oljnate barve
v posodicah po $\frac{1}{2}$, 1 kg
kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve
za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci
in papir za vzorce.

Šaki
pristni angleški za vozove,
za pohištva in za pode.

Steklarski klej
(kit) priznana in strokovno
preizkušena najboljša.

Karbolinej prve
vrste

Mavec (gips)
za podobarje in za stavbe.

Čopiči 219-25
domačega izdelka za zidarje
in za vsako obrt

priporoča
Adolf Hauptmann
v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna
oljnatih barv, firnežev, lakov
in steklarskega kleja.
Zahtevajte cenike!

PRESELITEV OBRTI.

Vsem svojim cenjenim naročnikom in slavnemu občinstvu sploh
vljudno naznanjam, da sem svojo

kleparsko obrt

s Tržaške ceste šte. 2 preselil v
Gradišče 10, ozir. Simon Gregorčičeve ulice 2, na vogalu.

Priporočam se za vsa v svojo stroko spadajoča dela in prosim
zaupanja tudi na svojem novem mestu. 1167 6

Z vsem spoštovanjem

Franc Gradišar, klepar.

Veliko izbiro

moških, ženskih in otročjih
čevljev

priporoča najtopleje

1380-2

Josipina Herrisch v Ljubljani,
sedaj v Židovskih ulicah šte. 7.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Kr. avstrijske

državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

izdaven od 1. oktobra 1908 leta.

Odhod iz Ljubljane jut. žel.

Prihod v Ljubljano jut. žel.

7-05 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica,
d. žel., Trst, z. kr. drž. žel., Beljak čez Po-
drožico, Celovec, Praga.

6-56 jutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž.
žel., Trbiž, Jesenice, Gorice, Trst, Tržič.

7-07 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

8-34 jutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplje.

7-26 popoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec,
Praga.

11-22 popoldne. Osebn. vlak iz Praga
Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico
in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenice, Tržič.

7-38 popoldne. Osebn. vlak v smeri:
Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel.,
Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak,
(čez Podrožico) Celovec, Praga.

2-22 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja,
Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplje.

7-40 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

4-13 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka
juž. žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez
Podrožico) Gorice drž. žel., Trst drž. žel.,
Jesenice, Tržič.

7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico)
Celovec, Praga.

6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Praga, Celovca
Beljaka (čez Podrožico) Jesenice.

8-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Je-
senice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž.
žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez
Podrožico).

8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplje.

8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž.
žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožico)
Trst drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice,
Tržič.

11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Ce-
lovca, Beljaka (čez Podrožico) Trst
drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

Prihod v Ljubljano drž. kolodvor:

7-28 jutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
7-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.
8-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Sav-
st nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

6-46 jutraj. Osebn. vlak iz Kamnika
10-59 popoldne. Osebn. vlak iz Kamnika
6-10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.
9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Sav-
st ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)
(Odhodi in prihodi so označeni v evropskem času.)

Kr. avstrijske državne železnice v Trstu.

J. Zamljen

čevljarski mojster
v Ljubljani, Kongresni trg šte. 13
se priporoča za vsa v svojo stroko
spadajoča dela. 14
Izdeluje prave gorske in
telovadske čevlje.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Podružnica v Spiljetu.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu.

14-89

Del. glavnica K 3.000.000.

Stritarjevo ulico šte. 2.

Rezervni fond K 300.000.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 $\frac{1}{2}$ %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Nova slovenska trgovina **Lenasi & Gerkman, Ljubljana** Nova slovenska trgovina

priporoča za pomlad in poletje vsakovrstno sukneno, volneno in platneno blago.

Solidne cene in točna postrežba. Solidne cene in točna postrežba.

Izvrstnega vipavskega vina,

lastnega pridelka, iz reblanega grozja po novem sistemu, zanesljivo čisto napravljenega, imam oddati. — Gospodje, ki hodite sami vino v Vipavo kupovat, oglasite se radi poskušnje v moji hiši v Vipavi št. 44, tik graščine, drugi pa zahtevajte pismeno vzorce. — Manj kot 1 sod (15 hektolitrov) se ne oddaja. — Cene po dogovoru. 998 0

Franc Dolenc, posestnik, Ljubljana, Stari trg št. 1.

2252 42 Modna trgovina
F. JUST-MASCHKE
Ljubljana, Židovske ulice št. 3.
priporoča po najnižji ceni
elegantne klobuke
za dame in otroke
kakor tudi bluze, spodnja krila, predpasnike, pasove, zimsko perilo. itd. itd.
najfinejše Zunanja naročila točno in vestno.

4518 18 Podjetje betonskih stavb
Bratje Seravalli & Pontello
Slomškove ulice 19 Ljubljana Slomškove ulice 19
Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.
Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevi, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje teras, vodometov, korit in v dovodnih mušljeh, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in stropje. — Zaloge kameninastega blaga in šamotne opeke.
Vsa dela so solidno in strokovnjsko izvedena. Cene najnižje. Jamstvo.
Zastopnik svodov patent „Thru“.

Oblastveno dovoljena razprodaja!
Zaradi popolne opustitve trgovine se prodaja vse blago pod tvorniško ceno.
Glacé in druge raznovrstne rokavice za dame, gospode in otroke; kravate, srajce za gospode, nogavice itd. Galanterijsko blago. — Kirurške potrebščine: trebušne obveze, kilni pasovi, ravnodržalci itd.
M. Schubert, prej Bilina & Kasch
Židovske ulice št. 5.

Slovenke! Slovenci!
Največja narodna KONFEKCIJA
za dame, deklice, dečke in novorojenčke
M. Kristofič-Bučar
v Ljubljani, Stari trg št. 28
priporoča
krasne BLUZE v težki svili, volni in drugem modnem blagu
najnovejša modna krila, kostume, dežne plašče, otročje obleke, kratne oprave, predpasnike, vsevrstno perilo in druga oblačila. Najfinejše otročje kapice, klobučke, plaščke, pariške modre, nogavice, rokavice, jopice in druge pletenine. — Fine zavrtnice naramnice, ovratnike, srajce in drugo perilo za gospode.
Zunanja naročila se izvršujejo takoj in točno.
Cene radi male režije brez konkurence.

368 5 Vsa
parketska dela
prevzema
ter tudi daje material
Josip Puh
Gradaške ulice št. 20, Ljubljana.
Cene! Solidne!

Poljska vrtna semena 1875-2
Čebulček liter 60 vin.
Drevesni vosek po 30, 60 vin. in 120 K.
Rafijsko liče priporoča
semenska trgovina
Makso Sever
Ljubljana.
Po pošti najtežje.
Za večji odjem kermilne pese zahtevajte ponudbo.

Ant. Bajec
naznanja sl. p. n. občinstvu, da se nahaja
vrtnarija
na Karlovski cesti št. 2,
cvetlični salon
pa pod Trančo.
Izdolovanje šopkov, vencev i. t. d.
Okusno delo in zmerno cene.
Zunanja naročila točno.

Modni salon
Častitim damam priporoča
: klobuke :
le najfinejšega okusa
Jda Škof - Vanek
Pod Trančo.
Žalni klobuki vedno pripravljeni. Zako tudi venci s trakovi in razne cvetlice, doma izgotovljene.

1310-8
Pelerine za častnike, talarje in barete
za sodnike ima v fini izuršitvi in nizki ceni v zalogi
A. Hunc, Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

Novo sodavičarstvo.
Vljudno naznanjam, da sem v Ljubljani, Florijanske ulice št. 24 otvoril
izdelovanje sodavice
ter se slavnemu občinstvu in gostilničarjem priporočamkar najbolje. Postrežba bode vedno točna in solidna.
Z vsem spoštovanjem
Franc Ramovš
sodavičar v Florijanskih ulicah št. 24.

Pozor kolesarji!
Edino zastopstvo za Kranjsko za prava 860-13
Puchova kolesa
Puch-, Special' K 150
„Curier“-kolo K 115
Najbolj. pnevmatike Relthofferjeve
Najnovejši živalni stroji od 66 K naprej
Za prekopovalce ista cena, kakor v tovarni.
Ker prodajam brez potnikov, vsled tega blago veliko ceneje.
Ceniki zastoj in poštne prosto.
Z odličnim spoštovanjem
Fr. Čuden
urur in trgevec v Ljubljani.

O. BERNATOVIC
Zaradi ogromne zaloge
sveže najmodernejših spomladanskih in poletnih konfekcij za dame, gospode, deklice, dečke in otroke prodaja že pričetkom sezije tudi pod lastno ceno.
Na zahtevo pošiljam na deželo izbiro tudi brez povzetja.
Naročila po meri za dame in gospode bodo najhitrejša in najfinejša izvršena na Dunaju.
„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatovič v Ljubljani, Mestni trg št. 5.

Prvi slovenski POGREBNI ZAVOD
se priporoča slavnemu občinstvu
za ureditev pogrebnih sprevodov v Ljubljani in na deželi po jako nizki ceni.
Naročila se sprejemajo pri
FRANC VIDALIJU
Prešernove ulice, Ljubljana.
JOSIP TURK
lastnik prvega slovenskega pogrebnega zavoda.